

Aurinkoenergialla turvallisesti eteenpäin
KEVÄT-BRIEFING 19.4.2021

TURVALLISUUDEN HALLINTAJÄRJESTELMÄ

(SMS = Safety Management System)

Aurinkoenergialla turvallisesti eteenpäin
KEVÄT-BRIEFING
TURVALLISUUDEN HALLINTAJÄRJESTELMÄ

- **Taustaa**

- Turvallisuuden hallintajärjestelmä on liike-elämässä ym. ammattiorganisaatioissa vakiintunut työkalu turvallisuuden parantamiseen.
- Ammattiorganisaatioissa sovelletaan tavallisesti standardisoituja järjestelmiä, joiden rakentaminen, ylläpito ja soveltaminen ovat harrasteorganisaatioille kohtuuttoman raskaita.
- Ilmailuliiton turvallisuustoimikunnassa on kehitetty kevennetty, kerhokäyttöön paremmin soveltuva järjestelmä, joka sisältää hallintajärjestelmän peruselementit. SIL:n hallitus hyväksyi 20.9.2019 tämän Turvallisuuden hallintajärjestelmän eli Kerho-SMS:n.
- Karhulan Ilmailukerho on muokannut Kerho-SMS:n pohjalta oman turvallisuudenhallintajärjestelmänsä, joka on otettu käyttöön 1.4.2021 tehdyllä johtokunnan päätöksellä. Samalla päivämäärällä on johtokunta allekirjoittanut myös KIK:n turvallisuuspolitiikan.
- KIK:n turvallisuudenhallintajärjestelmän kuvaus on kokonaisuudessaan luettavissa kerhon nettisivuilla.

Aurinkoenergialla turvallisesti eteenpäin
KEVÄT-BRIEFING
TURVALLISUUDEN HALLINTAJÄRJESTELMÄ

- **Yleistä**

- Järjestelmä

- kuvaa organisaation rakenteet ja tavoitteet turvallisuuden näkökulmasta,
- määrittelee avainhenkilöiden turvallisuusvastuut ja –velvollisuudet,
- sekä turvallisuuden hallintaan liittyvät linjaukset ja menettelyt.

- SMS:n avulla

- tunnistetaan ennalta organisaatioon ja sen toimintaan kohdistuvia vaaroja,
- arvioidaan systemaattisesti niihin liittyviä riskejä,
- määritellään ja priorisoidaan toimenpiteitä riskien hallitsemiseksi.

- Keskeinen osa toimivaa järjestelmää on ajattelutavan ja toimintamallien jalkauttaminen jäsenistöön tiedottamalla, kouluttamalla ja opastamalla.

- Rooleja ja vastuita kerhossa tarkastellaan ja tarkennetaan tarpeen mukaan niin, että turvallisuuskulttuuri ja sen seurauksena turvallisuus paranevat.

- DTO-koulutustoimintaa säätelevät määräykset edellyttävät koulutusorganisaatiolta julkaistua turvallisuuspolitiikkaa, sekä systemaattista menettelyä poikkeamien hallintaan. SMS täyttää nämä velvoitteet.

KIK:n Turvallisuuspolitiikka ja -tavoitteet

Aurinkoenergialla turvallisesti eteenpäin
KEVÄT-BRIEFING
TURVALLISUUDEN HALLINTAJÄRJESTELMÄ

1. Turvallisuuspolitiikka ja -tavoitteet

Turvallinen toimintaympäristö on oikeutemme ja turvallisuus on tärkein näkökohta kaikessa toiminnassa kerhossamme.

Pyrimme tunnistamaan omaan toimintaamme liittyvät ja siitä muille aiheutuvat vaarat, sekä hallitsemaan niihin liittyviä riskejä.

Tuemme avointa keskustelua ja ilmoittamisen kulttuuria. Rohkaisemme puuttumaan poikkeamiin ja nostamaan asioita esiin arkailematta.

Tavoitteinamme ovat:

- Turvallinen ja avoin toimintaympäristö,
- Turvallisuuden ja sen hallinnan jatkuva parantaminen.
- Toiminta kansallisten ja kansainvälisten ilmailusäädösten mukaisesti on minimitasomme.

Nämä tavoitteet on asetettu kerhon ja sen jäsenten parhaaksi. Johtokunta vastaa, että turvallisuusvastuut ja -valtuudet on määritelty, ja että organisaatiolla on käytettävissään riittävät resurssit veloitteidensa hoitamiseen. Tavoitteiden saavuttaminen on kaikkien jäsenten yhteinen tehtävä. Turvallinen toiminta ja turvallisuudessa havaittuihin puutteisiin puuttuminen ovat yhteinen oikeutemme ja velvollisuutemme.

Kotka 1.4.2021

Jarmo Rinne, pj.

Janne Eerola, vara-pj.

Jyrki Laukkanen

Lasse Palmgren, siht.

Hannu Nurmira

Jorma Greijus

Kari Onikki

Aurinkoenergialla turvallisesti eteenpäin
KEVÄT-BRIEFING
TURVALLISUUDEN HALLINTAJÄRJESTELMÄ

- **Turvallisuusorganisaatio**

- Johtokunta

- yleisvastuu turvallisuudesta sekä turvallisuuden hallintajärjestelmän kehittämisestä ja ylläpidosta,
- vastuu määrittämisestä toimintamenetelmien ja -ohjeiden säädösten mukaisuudesta,
- vastuu korjaavien toimenpiteiden priorisoinnista sekä toimeenpanemisesta sekä tarvittavista resursseista,
- vastuu turvallisuusorganisaation ajanmukaisuudesta

- Turvallisuusvastaava (Jyrki Laukkanen)

- vie turvallisuusryhmän toimenpide-ehdotukset johtokunnalle,
- esittää johtokunnalle muutokset turvallisuuden hallintajärjestelmään,
- käsittelee poikkeamailmoituksia jäsenistön luottamushenkilönä,
- kerää tietoa ja raportoi johtokunnalle turvallisuuden tilasta sekä toiminnan riskeistä,
- toteuttaa erikseen sovitut turvallisuuskoulutukset,

- Turvallisuusryhmä (Jyrki Laukkanen, Kari Onikki, Risto Oksman)

- toimii turvallisuusvastaavan apuna ja tukee tätä turvallisen toiminnan kehittämisessä,
- arvioi SMS:n käytäntöjen noudattamista sekä tekee toimenpide-ehdotuksia turvallisuuden parantamiseksi,
- ylläpitää riskirekisteriä, sekä tekee muutoksenhallintaan liittyviä riskiarvioita

- Kerhon jäsen

- vastaa oman toimintansa turvallisuudesta sekä viranomaismääräysten ja kerhon ohjeiden noudattamisesta,
- on selvillä olovelvollinen omaan toimintaansa liittyvistä säädöksistä ja ohjeista,
- on raportointivelvollinen havaitsemistaan turvallisuuspoikkeamista,
- tiedostaa ympäristönsä ja toimii huolellisesti, jotta vaaratilanteita ei pääse syntymään.

Aurinkoenergialla turvallisesti eteenpäin
KEVÄT-BRIEFING
TURVALLISUUDEN HALLINTAJÄRJESTELMÄ

- **Poikkeamien raportointi**

- Tahattomista turvallisuuteen vaikuttaneista tapahtumista ja seikoista voi ilmoittaa ilman seuraamusten pelkoa.
- Ilma-aluksen päällikkö on velvollinen raportoimaan havaitsemistaan teknisistä vioista, vaaratilanteista, uhkaavista tilanteista ja onnettomuuksista viranomaisen ohjeistamalla tavalla (72 tunnin kuluessa sähköisellä lomakkeella).
- Päällikön tulee ilmoittaa tapahtuneesta lisäksi kerholle lähettämällä kopio poikkeamailmoituksesta turvallisuusvastaavalle.
- Jos on epäselvää, täytyykö tapahtuneesta ilmoittaa viranomaiselle, tulee ilmoitus tehdä
- Pienemmät tapahtumat, joita määräykset eivät velvoita ilmoittamaan viranomaiselle, tulee raportoida kerhon turvallisuusvastaavalle ohjeistetulla tavalla. Raportti turvallisuusvastaavalle voi sisältää myös huomioita ja kehitysehdotuksia.
- Kerhon jäsen on velvollinen ilmoittamaan kerholle havaitsemastaan onnettomuudesta tai vaaratilanteesta, jossa osallisena on kerhon käytössä oleva ilma-alus, ja sen päällikkö on itse estynyt tekemään ilmoitusta.
- Turvallisuusvastaava kuittaa ilmoituksen tekijälle vastaanottaneensa ilmoituksen, mikäli ilmoituksesta ilmenee tekijän yhteystiedot. Turvallisuusvastaava käsittelee ilmoitukset luottamuksellisesti; ilmoituksen tietoja jaetaan organisaation sisällä vain siinä määrin kuin on tarpeen poikkeaman käsittelemiseksi. Organisaation turvallisuusviestinnässä (esim. sähköpostikoosteet ja koulutukset) voidaan käsitellä sattuneita poikkeamia, jos niistä on poistettu osallisten henkilötiedot sekä tiedot, joiden perusteella ilmoittajan anonymiteetti voisi vaarantua (esim. tapahtuman tarkka ajankohta tai paikka).
- Turvallisuusvastaava välittää raportin ja laatimansa alustavan analyysin kerhon turvallisuusryhmälle tapauksen käsittelyä varten ryhmän kokouksessa.

Aurinkoenergialla turvallisesti eteenpäin
KEVÄT-BRIEFING
TURVALLISUUDEN HALLINTAJÄRJESTELMÄ

- **Vaaratekijöiden tunnistaminen ja riskien hallinta**

- Tunnista vaaratekijät

- Vaarojen tunnistaminen on riskien hallinnan lähtökohta.

- Arvioi riskit

- Riskin suuruus määräytyy tapahtuman todennäköisyyden ja sen aiheuttaman vahingon perusteella.

- Päätä ja suorita toimenpiteet

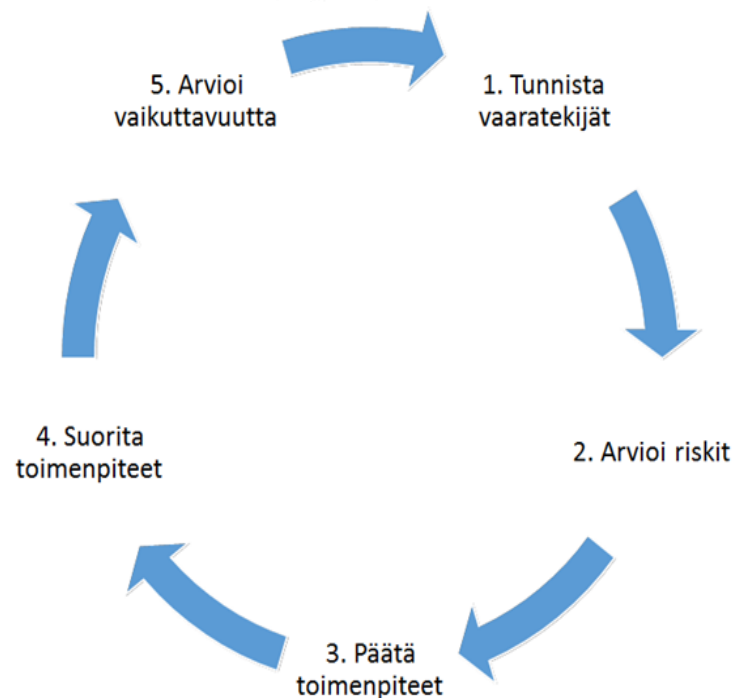
- Toimenpiteillä riski poistetaan tai sen suuruus pienennetään hyväksyttävälle tasolle.

- Arvioi toimenpiteiden vaikuttavuus

- Toimenpiteiden jälkeen arvioidaan riskitaso uudelleen.

- **Riskirekisteri**

- Tunnistetut vaaratekijät ja arviot niihin liittyvistä riskeistä on koottu kerhon riskirekisteriin.
- Rekisteriä päivitetään tarpeen mukaan.

Aurinkoenergialla turvallisesti eteenpäin
KEVÄT-BRIEFING
TURVALLISUUDEN HALLINTAJÄRJESTELMÄ

- **Muutosten hallinta**

- Tavoitteena on varmistaa, että organisaation sisäiset tai ulkoisen toimintaympäristön muutokset eivät aiheuta uusia vaaratekijöitä tai vaikuta haitallisesti jo tunnistettuihin.
- Turvallisuusryhmä käsittelee tietoonsa tulleet muutokset kokouksissaan kiinnittäen erityistä huomiota ainakin seuraaviin toimintaympäristön muutoksiin:
 - Ilmatilamuutokset
 - muutokset lennonjohdon toiminnassa tai palvelutasossa
 - uuden ilmailulajin tai toimijan tulo lentopaikalle (esim. taitolento, dronet)
 - uusi tai muuttunut lentotoiminnan muoto (esim. talvitoiminta)
 - kalustomuutokset
 - lentopaikan infrastruktuurin muutokset
 - merkittävät henkilöstömuutokset.
- Mikäli muutoksenhallinnassa tunnistetaan uusia vaaratekijöitä tai tehdään muutoksia nykyisiin riskiarvioihin, suoritetaan riskienhallintaprosessin mukaiset toimenpiteet.

Aurinkoenergialla turvallisesti eteenpäin
KEVÄT-BRIEFING
TURVALLISUUDEN HALLINTAJÄRJESTELMÄ

- **Turvallisuustiedottaminen**

- Koulutus ja tiedotus

- Turvallisuuden hallintajärjestelmän dokumentaatio liitteineen on nähtävillä kerhon verkkosivuilla.
- Turvallisuusvastaava tiedottaa vuosittain jäsenistölle seuraavista aiheista:
 - turvallisuuspoikkeamien ilmoittaminen
 - turvallisuushavainnot, tehdyt toimenpiteet ja tulevat muutokset
 - vaaratekijöiden tunnistaminen ja havaitut riskit.
- Mikäli kerhossa on tehty yleistä merkitystä omaava kiireellistä puuttumista edellyttävä turvallisuushavainto, turvallisuusvastaava julkaisee asiasta tiedotteen, joka jaetaan sähköisesti jäsenistölle.
- Koko jäsenistöllä on velvollisuus informoida turvallisuusvastaavaa havaitsemistaan turvallisuuspoikkeamista.
- Tavoitteena on varmistaa, että organisaation sisäiset tai ulkoisen toimintaympäristön muutokset eivät aiheuta uusia vaaratekijöitä tai vaikuta haitallisesti jo tunnistettuihin.

Aurinkoenergialla turvallisesti eteenpäin
KEVÄT-BRIEFING
TURVALLISUUDEN HALLINTAJÄRJESTELMÄ

- **Hätätilannesuunnitelma**

- Toimintaoje KIK:n tiloissa, kerhon muussa toiminnassa tai Kymin lentokentällä tapahtuvan onnettomuuden tai muun hätätilanteen varalta:
 1. Keskeytä toiminta ja hälytä viranomaiset (yleinen hätänumero 112).
 2. Huolehdi loukkaantuneista/uhreista.
 3. Estä lisäonnettomuudet jos mahdollista.
 4. Varmista ensiapu, kunnes viranomaiset saapuvat paikalle.
 5. Ilmoita tapahtuneesta puheenjohtajalle sekä tarvittaessa turvallisuusvastaavalle ja kentän päällikölle.
 6. Älä anna tietoja onnettomuudesta tiedotusvälineille.
 7. Mikäli tarpeellista, siirry kokoontumispaikalle.